

Uzbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬЯТИ

Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqsa boshlagan • www.uzas.uz • 2010-yil, 26-fevral • № 9 (4044)

Кўклам нафаси

Киш оёклиди, кўклам нафаси сезилмоқда. Накадар аниқ тартибот: табиат тақвимига кўра йилнинг тўрт фасли ўз вактида ташриф бўйоради. Ўз вактида юмуш бошлайди.

Кўклам, шубҳасиз, тўрт фаслининг тўнгичи. Одатда, тўнгич фарзанд оғир, босик, ўйчан ва анда соддароғ феълил бўлшини биламиш. Фасларнинг тўнгичи бўймис Кўклам эса, аксинча — шўх-шаддод ва бехаловатиди. Ва айнан шундай табиати билан ҳам бутун борликка гулу солади, бевозта қиласди, гафлат уйқусидан уйғотади. Замин бағрида ҳарорат ортади, майсалар ниш уради, новдаларда куртаклар бўртади...

Кўклам нафаси сезилмоқда...

У жадемай шахар-чишқопларим, тогу тошу, кир-адирлар, саҳро дала-даштлар, bog-roflarimiz эзра ўз сепини ёди.

Беихтиёр шундай ўйлар кечади кўнгилдан: бу нечани кўклам бўлса? Кадим юртимиз бундай кўкламларни ўз тархида қанасини кашри олган бўлса? Балки, буни аниқлаш имкони бўлмас. Лекин, шу нарса аниқи, Ватанимиз сўнгти иккى ўз йилини бемисли инклибий үзгаришларни бошидан кечирди, обод ва озод маскана алландик, бу ерда кўклам ўзининг энг муқаммал хусн-тароватини топмомда, асл моҳиятига эришимокда, десак муболага бўлмас.

Зеро, кўклам обод юргта ярасди.

Кўклам нафаси сезилмоқда...

Мустакил юртимизнинг ўз тўккизинчи кўклами. Бугуни кечигидан, эртаси буғундан нурли, фарахли кечайтган бунёдкор она балкимизнинг янги кўклами янада баракотли, омадли ва кутлуг келиши шубҳасизидр.

«ИСТЕДОД» НИНГ КИЗЛАРИ

Бадиий академия қошидаги ихтиослаштирилган санъат мактаб-интернатининг «Истедод» ансамбли созандарали Сент-Петербург шахрида ўтказилган «Окно в Европу» халқаро танловда мувофакияти иштирок этдилар.

Танловда Россияning турли шаҳарлари, Ўзбекистон, Украина, Белорусия ва бошқа давлатлардан энг кучи дўмбиралилар, балалайкачилар ва аккордеончилар ўзаро беллашдилар.

Ўзбекистондан яхонсон созандада сифатида ўрта гурухда Мўмина Хикматуллоева, ююри гурухда Юлдузхон Мирсаматолова (устози Насиба Содикова) катнашиб, биринчи ўринни эгалладилар. Ўйнадиги яхонсон созандада ююри техник маҳорат ва психолого-матонатни талаб этарди. Яна ҳам куононарлиси, рус созандаралининг тўрт симли балалайка ва доира созлари учун ёзилган асарларни Юлдузхон ўзбек халқининг иккى симли дуторида маҳорат билан чалиб, тингловчилар олқишига сазовор бўлди.

М.ИСЛОМОВА

Алишер Навоийномидаги Ўзбекистон Milliy kutubxonasiда ҳосос шоира Зулфияхонимиз ижодига бағишиланган китоблар ва ранги расмлар

яхоним ижодига бўлган эътиром мояхиди ҳам кўриш мумкин, — дейди китобхонларга хизмат кўрсатиш булими мудири Умидга Тешебоева.

Баҳор келди сени сўроқлаб... деб номланган ушбу кўргазмадан шоиранинг таъланган асарлари, «Камалак», «Шалола», «Мушоира», «Йиллар садоси» каби ўзбек ва рус тилидаги китоблари ўрин олган.

— Сўнгти йилларда адабиётга катта эътибор қаратилияпти. Буни Зулфи-

мерх-муҳаббат уйғотиш ва уларнинг киёзикларини янада кучайтиришдан изборат.

Кўргазма 31 марта қадар давом этади.

«Туркистан-пресс»

Абдулла ОРИПОВ,
Ўзбекистон Қадармони, Ҳалқ шоира

ИХЛОС

Ихлосни сен тўғри тушунгин, болам,
Топнириқ эмас у, юмуни эмас у.
Фақат самимият унда мужассам,
У нисон қавмига ҳамроҳdir мангу.

Ихлос сабаб бўлиб оддий бир пирни
Бошига кўтариши Темурдайн зот.
Илғаб, нағмасида илоҳий сирни
Феруз бир ҳофизга миндириганди от.

Ихлос тожу таҳтдан баланддиго ҳоҳо,
Асли у инсоннинг истаги, майли.
Бемор қултум сувдан топниби шифо
Фақат қалбидаги ихлос түфайли.

Ихлос деганлари таъланадан йироқ,
У — савоб, у — ишонч, у — сўдиқ ҳамда
Бир кун ўнган эди ҳовлимда чироқ,
Уни ёқиб берди ихлосманд укам.

Малол келтирмагай ихлос деч қачон,
Унинг макоми бор самоларга хос.
Магар ўраса ҳам тегрангни бўрон
Сени асрар қолар, албатта, ихлос.

24.02.2010.

Ушбу сонда:

*Муқобил энергия манбалари

*Ишқ мулкининг султони

*«Даҳо ясаш» тажрибаси

*Сен баҳорни бошлаб келасан

*Саёз мати яхши қўшиқка ярамайди

*Кизилкум ҳайратлари

БИЛДИРИШ

Шу йил 3 марта, чорсанба куни соат 15.00 да Ўзбекистон Ёзувчilar уюшмасининг мажлислар залида ўш ижодкорларнинг «Онажоним шеврият» тўғарагининг навбатдаги машғулоти бўлади.

Барча қизиқканлар таклиф этилади.

Шу йил 5 марта, жума куни соат 11.00 да Ўзбекистон Ёзувчilar уюшмасида (Ўзбекистон кўчаси, 16-а уй, 6-қават. «Баҳор келди сени сўроқлаб» мавзуда) халқаро Хотин-қизлар байрамига бағишиланган мушоира бўлади.

Мушоирарага ижодкорлар, талабалар ва барча қизиқканлар тақлиф этилади.

Ўзбекистон Ёзувчilar уюшмаси

“ШЕР ТИНГЛАБ, ШЕР ТИЗИБ –
ШЕРЛАРДА ҚОЛДИМ...”

Шоифанинг қўнил дафтари

Хулкар опа Олимжонова ўзларига ярашили майин шикасталик билан кўлимига авайлаб бир дафтарни тутказди: “Бу омонат аям хотираша олдидағи менинг қарзим эди. Агар имкон топсангиз, бир кўриб чиқарисиз... Ўзим эса журъат этолмаяман...” Опанинг ноzioniнг чинчиллар сизиб чиқкан нигоҳидаги умиддан руҳимга титроқ югорди.

Кундалик тарзида битилган “Хотира дафтири”ни кўлимига оларканман, хәёл ўзининг кўчаларига изғиз бошлади. Энди мен бунда кимни учратарканман! Ҳамма билган, эътироф этган, бир қанча шоирларнинг устози, садоқат тимсоли, ҳалқининг эрка фарзанди бўлиб келган Зулфияхониминг ўша маълум у мавшук ҳаммасинимиз? Тўгриси, шундай ўз ҳам йўқ эмас эди. Бирор... Умр шомиди қалқиб турган Шоиранинг азобланган вижидони билан юзма-юз қолдим. Тушундимики, ҳаддан ташқари чиройли сўзларни сенганимиздан, бу донишмандиғат ёйни оғриб турган бир жон эканини унута-эбизмиз. Унӣ ўзимиздан – ердан узоқлаштириб кўйиншизига бир бахи қолибди. Ҳолбук, унинг дунёси факат ялтироқ руҳима ичидан бокси турган жонсиз кўёғи эмас экан...

Ундағи ўйлар, оқим каршиидаги охизиллар менга “Хотира синилари”(1995) достонини эслаттандай бўлди. Шу боис, нобё топилмани нашр учун тайёрлаётгандан, наэм шаклидаги бу сўнгти икрорга мурожаат этиб бордик.

Меним? Мен шу қадар ёш эдим ҳали.

Ешик — кам — бегона бари-бираға.
Кутимоқка андух ботқоларидан
Осилидан муҳаббат шодилларига...

Меним? Мен ишқ отлиғ бир ҳаҳон аро
Шеър тизиглаб, шеър тизиз —
шевлардаги қолим...

Бешитий жаранглар — жонимга оро —
Ўзимниң бастимод ўзим ўқуладим.

Умр бир дарё экан, қаердан бошланганини биламиш-у, қаерда тамом бўлиши билмайсан.

У ҳам кимни бир жилгадан бошланниб, йўл-йўлайк ирмоқлар кўшилиб борганини сари тўлиб-тўлқинланишини бир умрга деб ўйлашди экан.

Дарё кандай олган бўлса, шундай қайратиши, яни атроф-тевараки бахрамонд қилиб, саҳилини билан ўзидан бориши туфайли унинг ўзини ҳам торайтиб-торайтиб, кинин денигизами, кумликами сингиб, йўқолиб кетади.

Умр ҳам шундай. Дарё бошидан ке-

чирган жараёнларнинг ҳаммасини инсон ҳаммаси.

Тўғилсан, онагн кўксидан бахраманд бўлиб, обқа турб оласан, чанкоқлик билан саҳий табиатнинг — мурракаб жамиятнинг ҳамма сховати ва тухфалидан бахраманд бўла-бўла вояға етар экансан. Гўё ҳамма нарса гўзал, ҳамма нарса беълнов, ҳамманинг умри боки, ҳамманинг экан.

Узбекистон кўчасида бахримининг ота-онагн ва яқинларига босиши солган зарба ва мисубатлари ҳам гўё сенинг ёнингдан охиста ўтиб кетгандай. Мен оиласиниғ эркаси, фикр етмайдиган ходисаларга тўла воеқаларнинг гўзалиги, бепонлиги, сирлилигини мафтуни бўлиб яшаверган экансан.

Шаҳ думбул ёшлик, ўша ҳайрату мафтунилар шодилларига гирдодида жўшиб, ҳайронликда умринг бахтий фасли боки деб ўйлар экан киши! Кейин... хаётнинг бошқа жилвалари, ката-қинич зарблари ўзини намоён кила бошлиди.

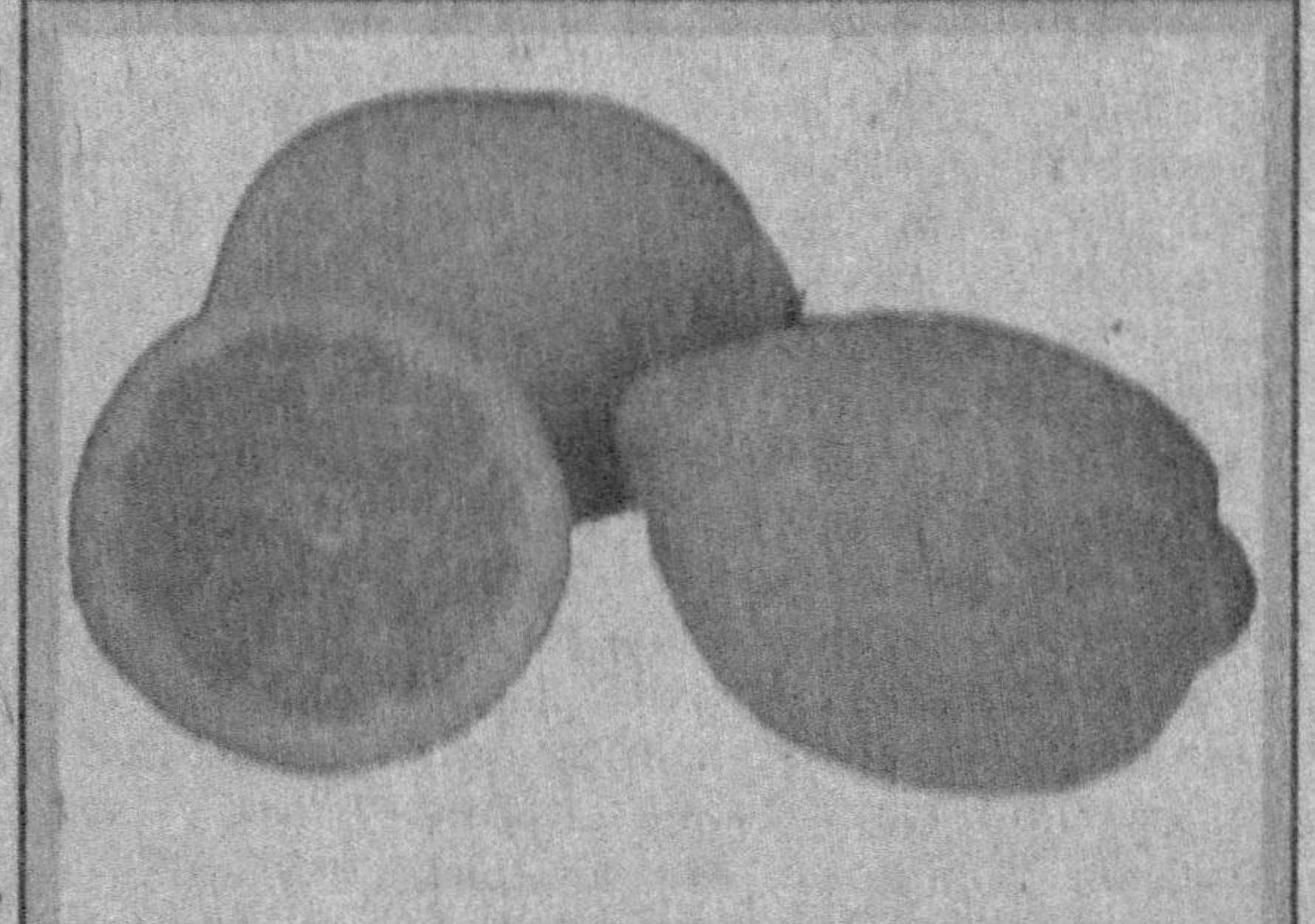
Давоми тўртинги саҳифада...

Кўргазма замларидаги
Бешик, ижод, фантазия...

Ўзбекистон Тасвирий санъат галереясида “Бешик” мавзуда кўргазма намойиш этилди. Кўргазмадан ўш ижодкорлар фантазияси асосида ҳайратомуз шаклда яратилган бе-шилар ўтил олган.

Саодат Муродхўжаеванинг “Бининчи дарваза” номли бешиги ясалиши, беzaқлари ўзига хос бўлиб, одамнинг бешик билан боғлиқ дунёси талқинига бағишиланади. Дибр Розиков тасвирилаган бешик елканлари билан гўё антика жажки кемавчи эслатади. Кўргазмадаги мунҷоч, кўтиричок ва турли ашёлар билан безатилган бешиклар кўзини ифтихор туйгуларини бағишилади.

С.КОСИМОВА

Жамшид МАТЕКУБОВ

